

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **R. T.**, ev. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X

zast. Mgr. Pavlem Štanglem, advokátem
sídlem Vinohradská 22, Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 22. 1. 2025, č. j. OAM-757/ZA-ZA11-K01-2024

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.

III. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce především uvedl, že nemůže vrátit na území domovského státu, a to s ohledem na neschopnost státních institucí zajistit ochranu vlastních obyvatel. Státní instituce se naopak spíše zabývají persekucí osob, jimž se nelíbí směřování režimu. Zcela konkrétně popsal, co považuje za hrozící vážnou újmu pramenící z pobytu na území Kazachstánu. Na žádnou z tvrzených skutečností však žalovaný nereagoval a defacto je ve svém odůvodnění zcela ignoroval a nevyjádřil ani v obecných rysech jejich relevanci pro vedení řízení o udělení mezinárodní ochrany.
3. Žalobce dále namítal, že žalovaný vedl pohovor zcela nevypovídajícím, velmi obecným způsobem a v důsledku toho nebyl schopen učinit jiný závěr, než ke kterému dospěl (odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004-89). Žalovaný příkladmo nijak nepracoval s informacemi, jakým způsobem jsou občané v Kazachstánu perzekuováni, k čemuž žalobce doložil množství obecných a konkrétních důkazů (odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 24. 2. 2024, sp. zn. 6 Azs 50/2023). Žádost žalobce byla rovněž projednávána necelé dva roky a není zřejmé, z jakého důvodu došlo toliko k doplňování podkladové dokumentace a nebyl opakovaně vyslechnut k zjištění relevance uváděných důvodů pro azylové řízení.
4. Žalobce dále namítal, že pouhý odkaz na zprávy zahraničních organizací a zprávy plynoucí z informací poskytnutých Ministerstvem zahraničních věcí ČR (dále též „MZV ČR“) a Ministerstvem vnitra ČR (dále též „MV ČR“) nejsou bez aplikace na jeho aktuální situaci dostačující. Žalovaný pak i dle vyjádření na str. 3 rozhodnutí evidentně žalobce seznamoval s podklady, které nebyly podklady pro vydání rozhodnutí, což je nepřípustný postup způsobující nezákonnost rozhodnutí. Pokud žalovaný žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí a umožnil mu vyjádřit se k nim, pak měl rozebrat a odůvodnit jejich využití v meritorním rozhodnutí.
5. Žalobce dále namítal, že žalovaný odmítnul existenci jakékoliv sociální skupiny, kam by měl spadat nebo vážná újma, která mu proto hrozila. Žalobce zde odkázal na čl. 195 - 219 Příručky k postupu a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN v roce 1992 (dále též „Příručka“). citoval z čl. 196 a 203.

6. Žalobce dále namítal, že nedostatečně byla posouzena i otázka neudělení mezinárodní doplňkové ochrany. Nebylo zde provedeno potřebné správní uvážení ve smyslu judikatury NSS (např. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2004, č. j. 3 As 24/2004-79 739/2006 Sb. NSS, ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, 906/2006 Sb. NSS).
7. Žalobce dále namítal, že byl porušen § 23 c písm. c) zákona o azylu, neboť žalovaný nevycházel při rozhodování z dostatečně přesných a aktuálních informací.
8. Žalovaný rovněž v rozporu s judikaturou NSS evidentně vychýlil důkazní břemeno velmi výrazným způsobem v neprospěch žalobce, neboť trvá na prokázání výrazné pravděpodobnosti, potažmo existujícího (nikoliv hrozícího, jak vyžaduje zákon) nebezpečí porušení mezinárodních závazků.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že napadené rozhodnutí je v souladu s judikaturou, přičemž obecné žalobní body neprokazují opak. Odkázal na vydané rozhodnutí.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“*
11. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
12. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
13. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro

zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

14. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se *pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.* Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.* Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
15. Soud dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: „*Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunes břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.*“ Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, a ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 - 32, nebo usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38, ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48, a ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48).
16. Žalobce v žádosti zejména uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl nijak politicky aktivní ani členem politické strany nebo skupiny. Když byl v Maďarsku, tak jej kamarád poprosil, aby převedl nějaké lidi. Byl následně trestně stíhán za převaděčství. Strávil 5 měsíců ve vazbě, ale nakonec jej pustili, nedostal ani podmínku. Bylo to v roce 2022, kdy žalobci skončilo vízum. Nemůže se vrátit do Kazachstánu, neboť ho tam hledá armáda a vyhrožuje mu stát. Ještě mu tam vyhrožují kvůli otci. Rovněž žádá kvůli vnitřním problémům v Kazachstánu. V pohovoru pak zejména uvedl, že zemi původu opustil v roce 2019, neboť mu začali vyhrožovat. Dne 2. 9. 2019 zavřeli jeho otce do vězení za daňové úniky. Jejich rodina rovněž koupila pozemek, kde se našlo 100 kg marihuany. Otec dostal 17 let vězení. Když ho zavřeli, nechal mu nějaké peníze na studium. Žalobce tyto peníze utratil za studium v ČR a letenku. Zjistil, že kolegové jeho

otce mu začali vyhrožovat, že chtějí tyto peníze zpět. Dále uvedl, že Kazachstán opustil kvůli nespravedlivosti kazašských soudů. Když se najdou drogy, tak policie musí mít video, jak je našla. Jeho matka šla na policii vypovídat, ale řekla, že žádné video nemají. Chtěli otce zavřít na co nejdelší dobu, což se jim podařilo. Zavřeli ho za několik činů dohromady. Drogy na jejich pozemku se našly v době, kdy byl otec ve vazbě v létě roku 2019. K dotazu žalovaného, z jakého důvodu by někdo chtěl otci uškodit, žalobce odpověděl, že to byli jeho kolegové. Chtěli peníze. Naposledy, když s otcem mluvil asi před rokem, tak žalobci řekl, že ho kamarádi oklamali. Otec byl podnikatel. Žalobci začali vyhrožovat, jak přijel do ČR. Požadovali po něm, aby peníze vrátil. Hned je všechny blokoval. Poté začali vyhrožovat jeho matce, že ho zabijí, jak přijede do Kazachstánu. Matce vyhrožovali, že bude mít problémy se zákonem a s úřady. Matka se na policii již obracela, ale byla odmítnuta, neboť tito lidé mají peníze a kontakty. Policie řekla, že jim je to jedno a že matce nepomůže. Jeho matka se na policii obrátila v roce 2020. Matka se na policii obrátila kvůli výhrůžkám. Na policii to funguje tak, že dokud se nic nestane, tak to nikdo neřeší. K dotazu žalovaného, zda si matka zkoušela stěžovat na postup policie, žalobce odpověděl, že matka si nestěžovala, neboť ji policie oficiálně neodmítla. Řekli ji to, že to budou prošetřovat, ale nikdo nic doposud neudělal. Na nečinnost policie si zkoušela stěžovat přes advokáta, ale stále nic. Matce bylo vyhrožováno jednou nebo dvakrát za měsíc. Předtím to bylo víc a nebylo to k vydržení. Matce je vyhrožováno hlavně přes telefon, ale i osobně. Po matce požadují, aby se žalobce spojil s těmito osobami a vrátil jim peníze. Dluží jim přes milion korun. Žalobce tyto osoby nezná, jsou to kolegové jeho otce. Otec mu řekl, aby zůstal v ČR a nevracel se. Naposledy žalobce zkoušeli kontaktovat před dvěma měsíci. Snaží se jej kontaktovat přes Messenger, WhatsApp, Instagram a telefon. Žalobce má vše nastaveno tak, aby jej nemohl kontaktovat nikdo cizí. Dále uvedl, že jeho matka chodí každé 3 až 4 měsíce na policii nahlásit výhrůžky. Vždy si zapíší číslo, ale nic nedělají. Muselo by se něco stát, aby to začali řešit. K dotazu žalovaného žalobce uvedl, že jeho matce se doposud nic nestalo. Jeho matce toliko vyhrožují, aby se se žalobcem spojila, aby se vrátil a vrátil jim peníze. Nevyhrožují přímo matce, ale chtějí něco po ni, proto ji vyhrožují. Žalobce byl naposledy v Kazachstánu v roce 2020 asi týden. Tito lidé (asi dvě nebo tři osoby) mu vyhrožovali, a proto odcestoval. Volali jeho matce, neboť se dozvěděli, že přicestoval. Sdělili ji, že přijdou. Žalobce byl v jiném městě, a tudíž stihnul odcestovat zpět do ČR. Žalobce dále uvedl, že pokud je někomu 18 let, tak musí jít na základní vojenskou službu. Pokud někdo studuje VŠ, tak musí předložit potvrzení o studiu. Žalobce potvrzení předložil, ale nebylo to přijato, neboť se jednalo o studium jazykové školy. Rok jej hledali v Kazachstánu, přičemž dostal pokutu za dezerci. Následně začal studovat na VŠ, zaslal potvrzení, ale opět si něco našli. Žalobce už hledají asi 4 roky a jednou za půl roku se přijdou podívat k nim domů, zda tam není. Nemůže jít do armády, neboť má potíže se zády, což nikoho nezajímá. Se zády cvičí, léky nebere. Za dezerci dostal pokutu asi 3 000 Kč, kterou již zaplatil. V novinách se pak píše o sebevraždách vojáků, kteří ji absolvují. K dotazu žalovaného, z jakého důvodu nebylo žalobci prodlouženo vízum za účelem studia, tento uvedl, že se tak stalo z důvodu převaděčství, byl 5 měsíců ve vazbě v Maďarsku. V roce 2020 žalobce opětovně přicestoval do Kazachstánu a poslali mu předvolání z armády, stihl však odcestovat. S vycestováním z Kazachstánu ani v roce 2020 a ani v roce 2019 neměl žádné potíže. Žalobce se obává toho, že s ním budou jednat špatně z důvodu toho, že byl ve vazbě. Také neví, co by mu udělaly osoby, které mu vyhrožují. Obává se i vnitřních problémů v Kazachstánu. K tomu uvedl, že v Kazachstánu je korupce. Kde bydlí, tam

jsou špatní lidé. U nich ve městě je hodně gangsterů, chodí po ulici s noži. Obává se toho, že by jej mohli zabít. K dotazu žalovaného, co konkrétního by se mohl stát z důvodu jeho vazby, uvedl, že je ostuda být ve vazbě v jiném státu. Nebudou mu věřit, že o převaděčství nevěděl, že jej podvedl kamarád. Dají ho do systému a všichni tak budou vědět, že byl trestaný. Dají mu pokutu, že to zatím nenahlásil. Závěrem uvedl, že v zemi původu neměl žádné potíže s policií nebo státními orgány. V Kazachstánu žije jeho matka, babička, bratr a sestra. Žalobce se dále vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí. Odkázal přitom na doklady potvrzující jeho tvrzení. Především uvedl, že perzekuce obyvatel se každým dnem prohlubuje, a to s ohledem na válečný konflikt probíhající na Ukrajině. I z uvedených zdrojů je zcela zřejmé, že vztahy Ruska a Kazachstánu se v současné době dramaticky zhoršují. Nutno pak podotknout, že situace v zemi původu žadatele se nelepší. Nelze pak souhlasit s doklady obsaženými ve správním spise, které nedostatečně reflektují aktuální situaci v domovském státě. Žalovaný přitom musí vycházet ze skutkového stavu v době vydání rozhodnutí. Žalobce tedy žádá ČR o poskytnutí mezinárodní ochrany a lidskoprávní záruky, kterou mu rodná země v tuto chvíli není schopna poskytnout. I nadále je ochoten se správními orgány v maximální možné míře spolupracovat a poskytnou jim veškerý důkazní materiál.

17. Žalobce měl podle názoru soudu v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný mu kladl doplňující otázky. I ve svém vyjádření k podkladům rozhodnutí žalobce svůj azylový příběh nijak nedoplnil. Odkázal toliko na obecné zhoršení situace v zemi původu. Žalobce byl rovněž poučen o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.
18. Krajský soud po individuálním posouzení případu dospěl k závěru, že žalobce nebyl v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ani netvrdil, že by aktivně uplatňoval politická práva či svobody, a s ohledem na to byl terčem pronásledování. V první právní větě rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, Nejvyšší správní soud k § 12 písm. a) zákona o azylu uvedl, že *„toto ustanovení musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod, včetně svobody projevu a práva na informace podle jejího čl. 17.“* Žalobce ve správním řízení ani náznakem netvrdil, že uplatňoval svá politická práva, a za to byl pronásledován. Rovněž neměl žádné potíže se státními orgány v zemi původu, což je zřejmé z jeho výpovědi. Pronásledování z důvodu uplatňování politických práv pak netvrdil ani v žalobě. Z pohovoru či vyjádření k podkladům rozhodnutí je pak zřejmé, že žalobce může být nespokojen s obecnou politickou situací v Kazachstánu. K tomu soud uvádí, že špatná ekonomická situace v zemi původu, nespokojenost se stavem dodržování lidských práv či původ žadatele se země s nedemokratickým a autoritativním režimem nejsou samy o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudek NSS z 21. 11. 2023, č.j. 7 Azs 13/2003 – 40). Mezinárodní ochrana pak nemůže být přiznána každému občanu Kazachstánu, který by jen vnitřně nesouhlasí s tamním režimem bez toho, aby své myšlenky doposud jakkoliv projevil navenek.

19. Dle názoru krajského soudu nebylo rovněž prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Soud k věci uvádí, že žalobce důvodnost své žádosti o mezinárodní ochranu dovozoval z toho, že mu hrozí nebezpečí od soukromých osob (kolegové jeho otce). Aby se však jednalo o relevantní důvod, musí k němu přistoupit též nečinnost státních či jiných orgánů, resp. neschopnost nebo neochota takových orgánů poskytnout adekvátní ochranu (např. rozsudky NSS ze dne 18. prosince 2003 č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. prosince 2005 č. j. 6 Azs 479/2004-41 nebo ze dne 31. října 2008 č. j. 5 Azs 50/2008-62). K otázce pronásledování nestátními aktéry a požadavkům účinnosti ochrany v zemi původu tedy již existuje početná judikatura NSS (viz např. rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016 - 19, nebo ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 - 31 a další). Podle ní tedy musí u soukromých osob jako původců pronásledování nebo vážné újmy přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování (viz rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, ze dne 14. 6. 2007 č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, nebo ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Vyhrožování ze strany soukromých osob pak nelze považovat za pronásledování nebo vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 10. 2008, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36). Soud k věci dále uvádí, že dostupností vnitřní ochrany v Kazachstánu související s potížemi se soukromými osobami (věřiteli) se NSS zabýval například ve svém rozhodnutí ze dne 12. 3. 2025, č. j. 6 Azs 243/2024-28. V tomto rozhodnutí NSS uvedl (bod 19 rozhodnutí), že *„Veškeré závěry městského soudu jsou podloženy spisovým materiálem. Závěr, že policie v zemi původu stěžovatelky běžnou kriminalitu včetně vydírání standardně vyšetřuje a že v zemi původu stěžovatelky existují mechanismy kontroly policie a ochrany proti nečinnosti policie, vyplývá z dokumentu Informace OAMP ze dne 19. 10. 2023.“* V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou zachyceny odpovědi žalobce, že s policií v zemi původu nikdy neměl problémy. Žalobce se na žádné orgány se žádostí o pomoc neobracel. Žalobce uvedl, že se kvůli výhrůžkám těchto osob na policii obracela jeho matka, přičemž policie ji pomoc oficiálně neodmítla, avšak skutečně ji nepomohla. Žalobce rovněž uvedl, že nečinnost policie se jeho matka snažila řešit přes advokáta, ale doposud se nic nestalo. Žalobce však žádné takové skutečnosti nedoložil. Ze shora citované zprávy přitom i plyne, že v případě nečinnosti policisty lze podat anonymní stížnost k odpovědné kanceláři prokurátora, dohlízející na případné trestní řízení, nebo k vyšší instanci v rámci policie (okresní, oblastní útvar apod.), alternativně k příslušnému odboru vnitřní bezpečnosti policie. Skutečnosti uvedené žalobcem, tj. také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování, neodpovídá žalovaným provedenému dokazování. Soud nadto uvádí, že obtíže žalobce se soukromými osobami nebyly zapříčiněny azylově relevantními důvody zakotvenými v § 12 zákona o azylu, tj. pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro

zastávání určitých politických názorů. Žalobce se tedy nepokusil své problémy řešit v zemi původu, přičemž nebylo zřejmé, že by státní orgány nebyly schopny a ochotny mu v jeho situaci pomoci. Ani z žalobcem doložených materiálů takové závěry neplynou.

20. Žalobce dále uváděl, že jeho potíže souvisí s možným nástupem do armády. Soud k tomu považuje za vhodné uvést, že podle judikatury NSS je branná povinnost považována za legitimní požadavek každého státu kladený na jeho občany a její odmítání nelze samo o sobě považovat za důvod k udělení mezinárodní ochrany (např. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44). Možnost trestního stíhání pro nenastoupení vojenské služby je azylově relevantním důvodem pouze tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se daná osoba odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv (např. usnesení NSS ze dne 15. 6. 2016, č. j. 4 Azs 72/2016-29, či rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45). Citované usnesení se navíc týká případu, kdy stěžovatel odmítal výkon vojenské služby z důvodu svědomí (obdobně tomu bylo i v dalším krajském soudem citovaném rozhodnutí NSS č. j. 2 Azs 135/2016-34). Ani důvod svědomí, zejména pokud je vyjádřený v obecné rovině (odpor k zabíjení), pak NSS za azylově relevantní důvod v těchto věcech nepovažoval. V Kazachstánu v současnosti ani neprobíhá vnitřní či mezinárodní ozbrojený konflikt. Kazachstán se přitom vojensky nezapojuje do ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. V nyní projednávané věci žalobce otázku svědomí či obecného přesvědčení po dobu správního ani soudního řízení nezmínil. Žalobce v této souvislosti zmiňoval zdravotní důvody a šikanu jeho kamaráda (potíže se zády), což však důvodem k udělení mezinárodní ochrany není. Z Informace OAMP ze dne 4. 10. 2024, Povinná vojenská služba, pak plyne, že je možné požádat o odklad výkonu vojenské služby ze zdravotních důvodů a ze studijních důvodů. Proti nepříznivému rozhodnutí odvodní komise je pak možné odvolat se k soudu.
21. Žalobce své další potíže odvozoval od skutečnosti, že by v Maďarsku ve vazbě. Žalovaný si obstaral Informaci MZV ČR, č.j. 123259-6-2024-MZV/LPTP ze dne 6. 11. 2024 k č.j. MV-3049-34/OAM-2024 (Občané Kazachstánu trestně stíháni v zahraničí). Z ní plyne, že *státní orgány Kazachstánu právní pomoc svým občanům, kteří byli v zahraničí trestáni a osvobozeni, při jejich návratu do země, a to v zemích SNS či ve státech EU, standartně poskytují. ZÚ není známo, potýkají-li se tyto osoby s potížemi po svém návratu. Ze zkušenosti na místě lze soudit, že jim nejsou činěny potíže. Specifickou skupinou mohou být pouze osoby s politickým/lidskoprávním pozadím v Kazachstánu. Obecně se zde tlak ze strany orgánů v posledních letech poněkud zmírnil, záleží však na konkrétní osobě a nelze zevšeobecnit. Je třeba mít na zřeteli celkový charakter politického režimu, který má tendenci ve specifických případech ovlivňovat činnost příslušných orgánů (policie, soudy).* Žalobce nepatří k osobám s politickým nebo lidskoprávním pozadím v Kazachstánu, a tudíž podle názoru soudu nelze dospět k závěru, že by mohl mít po návratu v této souvislosti nějaké konkrétní potíže se státními orgány.
22. Za správné, zákonné, zjištěným skutečnostem odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v jeho případě shledán zákonný podklad, neboť

žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobce ničeho ani nenamítal.

23. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl z humanitárních důvodů.*
24. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkouvává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, NSS uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“ Z uvedených rozhodnutí též vyplývá, že správní orgán může reagovat i na okolnosti, jež zákon o azylu výslovně neupravuje, tedy na případy osob, které přicházejí z katastrofou závažně postižených oblastí, nebo osobám těžce nemocným (srov. též usnesení NSS ze dne 29. 4. 2021, č. j. 2 Azs 1/2021-45).
25. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Žalobce je tedy dospělou, plně právně způsobilou v produktivním věku a je schopen si zajistit prostředky na své životní potřeby sám. Žalovaný se rovněž zabýval jeho tvrzenými obtížemi se zády. Žalobce přitom uváděl, že tyto potíže zvládá cvičením, nijak se neléčí a nebere žádné léky. Soud souhlasí se žalovaným, že žalobce netrpí takovými zdravotními problémy, kdy by jeho stav vyžadoval nějakou specializovanou a ve vlasti nedostupnou péči a bylo by tak možné považovat za důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu. Soud tedy souhlasí s posouzením žalovaného.

Žalobce pak žádné mimořádné okolnosti, které by dosahovaly míry zvláštního zřetele hodné ve smyslu shora citované judikatury NSS ani netvrdil a soud je sám neshledává.

26. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
27. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
28. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
29. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, vyložená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Žalobce neměl v zemi původu fakticky žádné potíže se státními orgány, policií nebo soudy. Nikdy nebyl zadržen, rovněž zcela bez potíží a bez zájmu státních orgánů o jeho osobu vlast opustil. Dle Informace OAMP – Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 13. 3. 2024 není v Kazachstánu možné uložit trest smrti za žádný trestný čin. Pokud se jedná o problémy s kolegy jeho otce, tak zde soud odkazuje na svou argumentaci k § 12 písm. b) zákona o azylu a nevyčerpání dostupné vnitřní ochrany. V takovém případě nelze udělit doplňkovou ochranu. Stejně tak žalobcem tvrzení potíže týkající se branné povinnosti nedosahují intenzity nelidského nebo ponižujícího zacházení a soud zde odkazuje na svou výše uvedenou argumentaci k § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný rovněž posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu se závěrem, že v Kazachstánu neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu. Dle Informací OAMP ze dne 12. 4. 2024, Zahraniční mobilita a návraty do země, nejsou žádné informace o kriminalizaci navrátilců z EU. V případě navracejících se osob, resp. žadatelů o mezinárodní ochranu, nehrozí postih, pokud veřejně nekritizovaly vedení země. Žalobce přitom nic takového ani netvrdil.

30. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.
31. Nakonec soud uvádí, že za nedůvodnou považuje i žalobní námitku vztahující se k nedostatečnosti a neaktuálnosti zpráv o zemi původu.
32. Podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mají být dle ustanovení § 23c písm. c) zákona o azylu přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany občanem. Tyto informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře 1) relevantní, 2) důvěryhodné a vyvážené, 3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a 4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Za náležité zjištění informací o zemi původu je odpovědný žalovaný (srov. rozsudky NSS ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 – 58, a ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 – 36). Zprávy, které si správní orgán opatří, tedy musí být mj. adresné (relevantní) a aktuální. Zastaralost zpráv přitom „nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, jíž zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“ (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019 – 74). Bylo proto třeba posoudit, zda si žalovaný opatřil dostatečné a aktuální informace o zemi původu, což zároveň představuje nezbytnou podmínku pro řádné zjištění skutkového stavu.
33. Krajský soud dospěl k závěru, že ačkoli zprávy o situaci v Kazachstánu nebyly všechny zcela aktuální, skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně. Krajský soud je tedy toho názoru, že žalovaný si opatřil dostatečné zprávy o Kazachstánu v kontextu s azylovým příběhem žalobce. Žalovaný není povinen ke každé jednotlivé informaci, kterou žadatel uvede, obstarávat vyčerpávající množství materiálů. Je povinen opatřit takové zprávy o zemi původu, které budou adresné ve vztahu k informacím poskytnutým žadatelem o mezinárodní ochranu a v přiměřené míře aktuální. Ani informace předložené žalobcem však žádným způsobem konkrétně nedokládají, že by jeho příběh mohl být azylově relevantní a v tomto kontextu by mu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu či by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy podle § 14 a) zákona o azylu.
34. Soud pro závěrem úplnost uvádí, že ani zájem o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (srov. rozsudky NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69 ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, ze dne 10. 2. 2006 č. j. 4 Azs 129/2005-54, atp.). Mezinárodní resp. doplňkovou ochranu pak nelze udělit ani s ohledem na ekonomicky či společensky neuspokojivou situaci v zemi původu, nejistotu stran „uplatnění v oboru“, či

jiné pobytové důvody (viz rozhodnutí NSS ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, ze dne 20. 10. 2016, 5 Azs 11/2016-49, ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, ze dne 22. 2. 2022, č. j. 8 Azs 5/2021-54, ze dne 15. 6. 2022, č. j. 7 Azs 8/2022-40, ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, atp.).

V. Závěr a náklady řízení

35. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci, žalovaný rovněž odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
36. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V Brně dne 27. května 2026

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce